

FEIXA, FEIXANA, FEIXANC

LLA > ll. vg. *failla*; FAVENTIA > *Faenza*; VERVACTUM > WERACTU > *guaret*; i altres que cito en el *DECat* (en els articles sobre *alfàbia* etc.; i vol. I, 175a12, 519a3, 717a3). Ara bé, en una enumeració com «*Capafonts, Ilafabor i La Mussara*» era fatal que hom prengués la I- del nom d'aquest poble per una i copulativa, i se'n prescindís, quedant *lafabor*.

El nom possiblement s'havia repetit, en condicions geogràfiques paral·leles, en les valls al NE. de Stes. Creus: car llegim «rupe de *la-Febrosa*» com afr. merid. de la «*spelunca de Ancosa*» (situada prop de Pontons, uns 15 k. NE. de Stes. Creus), en un doc. de 1154 del citat *Lli. Blanc* (§ 60.10) < *roca de Vilafabrora*, amb la mateixa deglutinació de Vi- i dissimilació -r-r > -r-z-.

No és estrany que ja hi hagi *Fe-* per *Fa-* en els docs. del S. XII, del *Ll. Bl. de Stes. Creus* (però no en els fogatges de 1497 i 1515), puix que és en zones de cat. or., on la *a* i la *e* pretòniques es confongueren des d'antic; i aquí com en *febrir* < *fabrir*, hi ajudà la influència dels mots *febre* i *febrós*. Tampoc sorprèn que en el text de 1163 l'article *La* aparegui substituït per *Sa* (disfressat en *ipsa* pels escribes llatinitzants), car llavors aquest article era el més vulgar en català oriental.

Feced, V. Fet

FEIXA, FEIXANA, FEIXANC

Noms ja estudiats, en llur ús topogràfic apel·latiu, en *DECat* III, 931a35-b47, on es donen també alguns casos de la fixació com a NLL. Bastarà extreure'n algunes línies, i afegir-hi alguns testimonis del nom propi, que no s'hi van incloure. Tots són derivats de *feixa*, que des de 'faixa llarga de terra' ha passat a designar una faixa o cinyell rocós en un pendent de muntanya.

Sobretot en el català occidental pirinenc, un *feixà* pot ser, des d'una gran cinglera, amb cornises i aplevats, fins a un conjunt de cingles i relleixos que ocupa un ample vessant muntanyós: no és pròpiament NL, ni és solament un genèric topogràfic, perquè alhora resta ben viu: des de les muntanyes a l'esq. del Segre mitjà fins més enllà de l'alta Ribagorça. Cito allí, p. ex., *los Feixans de Medes*, damunt el Segre, entre Les Anoves i La Móra Condal; *los Feixans de Sant Esprit*, en el vessant dr. per alt d'Aigües-Tortes; *lo Feixà de Pedregana*, damunt d'Erill etc.

El femení *feixana* degué tenir més extensió cap a llevant, i d'altra banda pot expressar un lloc menys escarpat. A la vall de Boí, al mig dels *Feixans de Puicastro*, que formen una escarida aresta, entre la ribera de Caldes i la de St. Nicolau, en descrivien: «hi ha una *feixána* que en diuen *lo Feixà Barrat*»: justament perquè havent començat mansament i oberta, acaba en espadat. Aquesta variant femenina arriba molt a l'Est: *Feixana* a Conflent, en el límit de Rodés amb Rigardà, Glorianes i les Bules (xxvi, 203.23); a l'alta Garrotxa *Les Feixanes*, vell mas a la vall del Llierca, pas-

sada la collada dels Muls, baixant cap a St. Miquel d'Hormoier, en un vessant de forta baixada (oït allí, 1926, 1928, 1980). També al Nordoest: Serrat de la *Feixana* te. Espot (xxxvii, 75.14).

D'altra banda, amb sufix diferent, *feixanc*, que és més de la zona ponentina, a partir de la part O. del Cadí; aquí s'agreuja el matís en el sentit d'estimball, precipici, ja no lloc de pas més o menys horitzontal o diagonal (ibid. 931b38s). *Es Feixancs* damunt i a l'Est de Taüll, pda. davall de Coma-marxa (TVBoí I, 18). *Los feixáns*, cap dalt del «*Vinyer*» de Llastarri, en la serra damunt Sopeira (X. Terrado 1984). I és possible que es tracti d'un lloc no gaire llunyà d'aquest, però no tan escarpat, en un dels testimonis documentals més antics d'aquesta família, que llegim en una escriptura del S. XII, indatada: «memoria de caput-manso de [o sigui masada pertanyent a] Sta. Ma. de Lavais, quod habet in Sto. Martino de Parietibusaltis --- alias in *Faxanelles*» (*Cart. de Lavaix*, § 47, p. 96).

Pic Feixan, gran cim de 2955 alt. (un dels grans morros més avançats al SE. del sistema de les Maleïdes), 5 k. a l'O. del punt on la N. Ribagorçana, travessa el límit entre els termes de Viella i Senet i Aneto. Figura així en tots els mapes i guies de la zona,¹ però no es prengui aquesta forma com segura perquè el meu inf. d'Aneto em digué que en el seu poble en diuen *Tuc de la Tallada* (xix, 150.4): així quedem en dubte entre si és una notació inexacta (de cartògrafs i alpinistes) en lloc de *feixán* (= *Feixanc*) o si és relíquia de pron. pre-catalana, corresponent a *feixà* (amb la -n mantinguda, com en els testimonis toponímics de l'alt Pall-Rbg. que aplego en *E.T.C.* I, 125d). El fet que la muntanya aquesta és espadada en alt grau per tots costats (d'on el nom concurrent *La Tallada*) ens induiria a decantar-nos per allò.

¹ També Juli Soler i Santaló, el millor coneixedor de la zona (*Guia de la vall d'Aran* I, pp. 8, 217).

Feixcar, V. Fiscal (infra) *Fela, Bini* ~, V. vol. I, 139 *Feliu, Roca* ~, V. *Roca-Feliu Felanitx*, V. vol. I, 140 i nota a *Fontitx Felporc* o *Felemporc* (Osona, a. 915), V. *Gurri*

Felet (a Canavelles), V. *Fogars*

FELLINES

Poble del Gironès, agregat a Viladàsens.

PRON. LOC.: *fəlinəs* a Bàscara, 1920, Casac.; id. a St. Esteve de Guialbes, 1964 (xlv, 8), i a Vilafreser també m'assenyalaven un veïnadet dit «La Torre de *Fellines*», entre *fəlinəs* i *bilədázəs*» (xliv, 164). Havia estat més comú grafiar *Fallines* (veg. notícies en GGC, 408).

MENCIONS ANT. 1005, dins el comtat de Girona, *Felines* (BABL III, 251). Entre 1051 i 1058: *Filinis* (BABL III, 329); 1096: «Sti. Martini de *Felines*»; 1189: S. M. de *Fallines* (Monsalv. xvii, 196); 1359: parroquia de *Falines*, 15 focs (*CoDoACA* XII, 105, 114); 1362: S. M. de *Fallinis*; 1379: *Fallines* (Alsius,